

Kraljevina Jugoslavija 1941.

Viktor Heren je posle razgovora sa Gregorićem 3. februara pisao: "Mora se dalje voditi računa da kontinuitet državne uprave ne dođe u pitanje zbog predstojećeg stupanja na vlast mladoga kralja u septembru mesecu, potrebno je zato blagovremeno promeniti ustav tako da Princ-regent, uprkos punoletstvu Kralja bude i dalje u mogućnosti da zadrži državnu vlast u svojim rukama i to za vreme trajanja rata. Tobožne izjave Princa-regenta o aktivnoj opasnosti rata moraju se prvenstveno smatrati kao taktične, jer ovo je shvatanje situacije od strane političkih i vojnih krugova nakon italijanskih neuspeha i pojavljivanje engleskih pomorskih snaga u Jadranskom moru; prema tim krugovima Jugoslavija mora blagovremeno intervenisati u ratu jer ne sme sačekati da bude potpuno izolovana i da njeno eventualno odstupanje prema Solunu bude otsečeno."¹

Poruka Cincar-Markovića, od 13. februara, Subotiću

"Predsednik Vlade i ja imaćemo 14. ovog meseca sastanak u Salzburgu sa Kancelarom Rajha i ministrom inostranih poslova fon Ribentropom. Cilj je ovom razgovoru razjašnjenje međusobnih odnosa iz nastojanja sa strane naše za održanje mira na Balkanu."²

Memorandum Aleksandra Cincar-Markovića od 13. februara Dragiši Cvetkoviću

13. februara Cincar-Marković je uručio Cvetkoviću jedan memorandum o temama o kojima treba razgovarati sa Nemcima. Cvetković je to parafirao i poneo sa sobom.

"Nemci će nam izvesno predložiti nešto što treba najbolje da posluži njihovoj ratnoj politici i ciljevima koje imaju u ovom delu Evrope. Oni bez sumnje idu za tim da postanu gospodari celog evropskog kontinenta. Pred njima su dve mogućnosti a jedna i druga ih goni da postanu što pre stvarni gospodari Evrope.

Prvo ili da udare svom silom na Englesku, u kom slučaju žele da budu obezbeđeni sa ove strane, da se i njima ne bi dogodila avantura, koju sada doživljavaju Italijani u Africi. Ako se spremaju da izvrše taj napad, oni će uskoro pritisnuti odmah i velikom silom da što pre dobiju obezbeđenje sa ove strane.

Drugo, da se sprema za jedan dug rat, ako uviđaju da Englesku ne mogu pobediti. U tom slučaju oni moraju imati takođe punu vlast u Evropi, naročito iz ekonomskih razloga, ali i iz vojničkih (da se onemogućí pojava Engleske u ovom delu Evrope).

U svakom slučaju njihovi predlozi biće teški za nas i našu budućnost. Oni će nemilosrdno zahtevati sve što im treba. Nikakvim manevrima mi se ne možemo izvući iz klešta, koje nam spremaju, jer su i oni sami u jakim klještima, koje im stavljaju u pitanje njihovu sopstvenu budućnost. Njihov pritisak će biti jak i on se ne može izbeći. Može li se bar paralizovati ili ublažiti. Da bi se to videlo potrebno je ispitati sve mogućnosti koje dolaze u obzir.

I. Prelaz nemačkih trupa preko naše teritorije

Pristati na to značilo bi izvršiti samoubistvo po nagovoru. Treba im odmah reći da nam je to nemoguće prihvatiti.

¹ Snimak originala: A VII, Na, Mikroteka, Bon-1, snimak 944; Objavljeno u: Aprilski rat 1941, II, 63.

² Telegram Aleksandra Cincar-Markovića, Str. Pov. Br. 346 od 13. februara 1941. godine – AJ, 341, 1; Videti i: B. Petranović-N. Žutić, n. d., 180-181.

II. Trojni pakt

On povlači vojničku saradnju. Odmah bi posle njega došao zahtev za dozvolu prelaza nemačkih trupa preko naše teritorije. Pored toga pristup Trojnom paktu ne bi bio u skladu sa našim obavezama sa Grčkom i Turskom. Zbog toga se ovaj predlog mora otkloniti. Bilo je mišljenja da bi se pristup Trojnom paktu mogao nekako ograničiti tako da se iz tog ograničenja vidi da nismo dužni propustiti nemačke trupe kroz našu zemlju. Ne znam da li bi Nemci hteli takvo ograničenje prihvatiti. Ali, i ako bi ga prihvatili, koja je garantija da nam taj prelaz neće tražiti kad budu smatrali da im je potreban? Trojni pakt u osnovi znači vezivanje sudbine za sudbinu tri sile koje su ga zaključile. Pristupanje njemu dovelo bi nas neminovno u sukob sa Engleskom i Sjedinjenim Američkim Državama. Ako Nemci na osnovu Trojnog pakta, ili nekog drugog instrumenta koji su zaključili sa Bugarskom, ili koji će sa njom zaključiti, budu otišli na jug (Solun), onda će neminovno doći zahtev da im propustimo materijal pa i trupe kroz našu zemlju. Jer, ne sme se zaboraviti da veza Nemačke sa Jegejskim morem ne ide preko Bugarske već preko Jugoslavije. Najkraći i najbolji put je onaj kroz moravsku i vardarsku dolinu.

III. Pakt o nenapadanju u troje (Nemačka, Italija, Jugoslavija)

Ovaj predlog sadrži u sebi veliku opasnost što daje slobodne ruke Nemačkoj i Italiji prema ostalim balkanskim zemljama. Ali, kako se on može odbiti? Mi se možemo izgovarati da sa Italijom već imamo dovoljno paktova i da nije potrebno da zaključujemo neki nov pakt sa njom. I pored postojećih paktova postoje mnogobrojni dokazi o italijanskoj agresivnosti prema nama. Gde su garantije da će taj pakt poštovati? Sa ovim u vezi postavlja se pitanje da li bi se moglo dobiti da i Rusija učestvuje u jednom takvom paktu kao stranka ili kao garant? Sme li se to predložiti bez opasnosti da Nemci to odmah odbiju kao neprihvatljivo za njihovo dostojanstvo, pošto implicitno sadrži sumnju u njihovu reč? Bi li se onda mogao izneti argument da nam je to potrebno zbog Italije koja nam stalno pretili? To su velika pitanja ali to izgleda - jedini izlaz iz opasnosti koju sadrži pakt o nenapadanju u troje. Samo, onda dolazi drugo pitanje hoće li Rusija ući u takvu kombinaciju? Po dosadašnjem njenom ponašanju ne bi se reklo da je ona na to sklona.

IV. Pakt sa Nemačkom o prijateljstvu i nenapadanju

Takav pakt krije iste opasnosti kao i onaj u troje slobodne ruke Nemačke prema ostalim balkanskim državama i opasnost da Nemačka pogazi datu reč kad joj to bude trebalo. Takav pakt, ako ga moramo zaključiti trebalo bi da sadrži garantije od strane Nemačke da će nama nezavisnost i celina biti poštovani. Ta garantija bi po sadržini trebalo da nas štiti od Italije. To bi mogli zahtevati pozivajući se na već izneti argument stalnih pretnji od strane Italije.

V.

Naš predlog mogao bi biti da posredujemo da se likvidira grčko-italijanski sukob (ostaje da se odrede uslovi te likvidacije) i da se zatim stvori jedan diplomatski instrument kojim će se balkanske zemlje obavezati da neće dozvoliti nijednoj stranoj sili da upotrebljavaju njihove teritorije za vojne operacije. To mi ne izgleda prihvatljivo za Nemce. Oni već imaju izvesne pozicije u Bugarskoj, koje neće napustiti. Ali bi ovaj predlog imao tu dobru stranu kad bi se za njega mogao izneti argument da se na taj način garantuje mir na Balkanu - što Nemci stalno ističu kao svoj cilj.

Opasnost koju sadrži ovaj predlog je u tome, što će Nemci svakako tražiti garantije da će se pakt poštovati u svakom pogledu, i zbog toga zahtevati neko pravo kontrole i uvida. Time bi se ceo Balkan uputio pravcem nekog poluprotektorata. Ali je njegova dobra strana u tome, što bi se izbegle immanentne opasnosti.

Zaključak iz svega ovoga teško je izvesti u potpunosti. Nama su misli i neposredne namere Nemaca nepoznati, pa je teško doneti neki zaključak. Ali jedna stvar je van sumnje: silazak Nemaca na jug preko Bugarske znači za nas smrtnu opasnost jer

prirodna, najkraća i najbolja veza Nemačke i obala Jegejskog mora vodi preko naše zemlje. Stoga ne možemo pristati ni na kakav predlog koji će Nemcima dati Solun. Pošto budu imali Solun oni će nas potpuno zadaviti. Za nas je bolje da nas direktno napadnu nego da nas izolovane mrcvare. Jer čak i kad bi naš kraj u oba slučaja bio isti, ne bi put bio isti. U slučaju napada i otpora naša bi čast bila čitava, a to će značiti nešto u trenutku likvidiranja ovoga rata."³

Heren je s Cvetkovićem i Cincar-Markovićem otputovao iz Beograda 13. februara za Nemačku.⁴

Sutradan, 14. marta pre podne, prvo ih je primio Ribentrop u Fušlu kod Salzburga. Prisutni su bili: Cincar-Marković, Heren i Šmidt, Hitlerov lični tumač za francuski jezik. Prisustvo Šmidta bilo je neophodno jer je on bio prevodilac s obzirom da se razgovor vodio na francuskom jeziku.⁵

Razgovori Hitlera i kneza Pavla 4. marta u Berghofu

Hitler je primio kneza Pavla 4. marta u Berghofu. O razgovorima ima nekoliko objavljenih verzija.⁶

Prva sednica Krunskog saveta 6. marta

Posle povratka iz Berghofa, knez je sazvao Krunski savet. Prisustvovali su namesnici Ivo Perović i Radenko Stanković, ministri Cvetković, Maček, Cincar-Marković, Kulovec, Pešić i ministar Dvora Antić.

Knez je obavestio prisutne o svom razgovoru sa Hitlerom: "Sa Hitlerom sam imao razgovor od četiri časa. On je tražio od mene da pridemo Trojnom paktu i rekao da neće ni po koju cenu dozvoliti da se stvori Solunski front. On će Grčku smrviti i neće više postojati kao država. Ja sam dokazivao da je za nas najbolje da ostanemo neutralni, i da ja ne mogu nikako da pružim ruku Musoliniju, koji je ubio moga brata Aleksandra, a koji i sada šalje terorističke bande u Hrvatsku."

Četvrta sednica Krunskog saveta 13. marta

Četvrta sednica Krunskog saveta održana je 13. marta.⁷ Cincar-Marković je referisao o Herenovom odgovoru na jugoslovenske protivuslove. Heren je naglasio da Nemačka ne može objaviti odredbu da se jugoslovenska vojska oslobađa obaveza pošto očekuje da će i druge države pristupiti Trojnom paktu i da će se od njih zahtevati vojna pomoć ako bi se rat proširio. Naime, ako bi se jugoslovenski uslov o oslobađanju objavio onda bi one države koje prilaze Trojnom paktu mogle da uslovljavaju istim razlozima.

Posle kraće rasprave dogovoreno je da klauzule o vojnoj pomoći i o ustupanju Soluna ostanu tajne. Cincar-Marković je dobio nalog da sa Herenom završi sve potrebne protokole i da ih podnese na predlog i konačno odobrenje.

³ AJ, 138, 1-526. Videti i: Ferdo Čulinović, 27. mart, Zagreb, 1965, 107-110; V. Terzić, n. d., 341-342. Cvetković je na osnovu Cincar-Markovićevog memoranduma pripremio teze za razgovor – AJ, 138, 4-302.

⁴ D. Cvetković je pisao da su stigli 16. februara – Dragiša Cvetković, Razgovori u Berhtesgadenu, Dokumenti o Jugoslaviji, sveska 8, Pariz, 1956, 10.

⁵ D. Cvetković, Razgovori u Berhtesgadenu, Dokumenti o Jugoslaviji, sveska 8, Pariz, 1956, 10.

⁶ *Documet of German foreign policy 1918-1945*, dok. 130. V. Terzić je napisao da nemački službeni zapisnik o razgovorima (koji je objavljen u knjizi *Documents on German foreign policy 1918-1945*, dok. 124) nije pronađen - V. Terzić, n. d., 364.

⁷ J. B. Hoptner je pisao da je sednica održana 12. marta - J. B. Hoptner, n. d., 318-320. V. Terzić je pisao da je to bilo 13. marta - V. Terzić, n. d., 386.

Cvetković je izjavio da je stekao utisak da Hitler nema ništa protiv toga da Jugoslavija posedne odmah Solun sa koridorom širokim 30 kilometara.⁸

Namesnik Stanković pitao je Cvetkovića da li je Vlada saglasna po pitanju pristupanja. Cvetković je odgovorio da su samo Mihailo Konstantinović, Srđan Budisavljević i Branko Čubrilović protiv toga akta.

Zaključeno je da se predlog Cincar-Markovića i Pešića o obaveznom zahtevanju od nemačke Vlade poštovanje suvereniteta, teritorijalnog integriteta i nepovredivosti jugoslovenske teritorije za vreme rata i uzdržavanje od zahtevanja vojne pomoći u korist Nemačke i Italije.

Sednica je kratko trajala i lako je dogovoreno da Jugoslavija pristupa Trojnom paktu.⁹

Na sastanku je dogovoreno da se od Britanaca zatraži da uzmu bivšeg predsednika jugoslovenske Vlade Milana Stojadinovića.¹⁰

Izveštaj Ernesta Vajczekera, od 17. marta, Ribentropu o traženju mađarske Vlade da se ne odbace njeni revizionistički zahtevi prema Jugoslaviji i u slučaju pristupanja Trojnom paktu

Mađarski poslanik Deme Stojai posetio je nemačko Ministarstvo inostranih poslova i tom prilikom kazao instrukcije svoje Vlade a tiču se mađarskih zahteva za revizijom granica sa Jugoslavijom bez obzira na to da li će ona pristupiti Trojnom paktu. Želeo je samo da podseti Nemce na mađarske zahteve ne nameravajući da na taj način ometaju pregovore sa Jugoslavijom.

Nemac nije komentarisao reči mađarskog poslanika.¹¹

Nalog Ribentropa, od 19. marta, Herenu da prenese jugoslovenskoj vladi ultimatum za hitno pristupawe Trojnom paktu

Ribentrop je potvrdio da je primio Herenov telegram i odgovor od Musolinija da pristaje. Saglasan je da se note objave u celosti ako bi to olakšalo položaj Vladi u Beogradu. Naglasio je da ako Krunski savet ima sastanak 20. marta, onda potpisivanje može da bude 23.

"Ako se termin ne održi, onda se dugo neće moći ništa učiniti, jer dolaze Japanci, to će trajati do aprila a to bi značilo odlagati sve do *ad calendas grekas*. Recite gospodi dole da je to jedinstvena prilika, koju ne treba da promaše. Zato recite gospodi da ako sada budu za ovaj termin da odmah dadu nalog poslaniku Andriću u Berlin. Ako se to odmah ne učini onda će nastupiti tehničke teškoće, pa posle neće ići. Ja sam prihvatio i ne može se odložiti jer 25 dolaze Japanci, koji će biti ovde u Berlinu 5 dana, onda dolazi ješ jedna stvar, koju imam i neće se moći da se ovo sada odloži. To možete reći gospodi potpuno ozbiljno i sa akcentom...

Jedino što pristajem to je odlaganje na 24 sata. To je krajnje. Dakle 23 može biti 24. Javite mi jer ja moram disponirati. Ako ne budu hteli onda ne držim mogućnim da se ova jedinstvena prilika još jednom ponovi. Ja bih želeo da oni dole budu od mene tačno obavešteni."¹²

⁸ Izjava Ive Perovića od 30. januara 1948. godine - AVII, P-17, 2a-1. Videti i: J. B. Hoptner, n. d., 320; V. Terzić, n. d., 386.

⁹ Izjava Radenka Stankovića od 18. septembra 1945. godine - AVII, P-17, 2a-1. Videti i: V. Terzić, n. d., 386.

¹⁰ J. B. Hoptner, n. d., 320.

¹¹ Objavljeno u: *Documents on German foreign policy 1918-1945*, serija D, vol. XII, No. 172; Aprilski rat 1941, 270. Videti i: V. Terzić, n. d., 392. B. Petranović-N. Žutić, n. d., 113.

¹² Informacija Centralnog presbira - AJ, 138, 4-318, 319. Objavljeno u: *Documents on German foreign policy 1918-1945*, serija D, vol. XII, dok. 182; Aprilski rat 1941, 280-281. Videti i: V. Terzić, n. d., 394-395. B. Petranović-N. Žutić, n. d., 113-114.

Šesta sednica Krunskog saveta 20. marta

Pre zaključenja sednice, knez je istakao da je doneta odluka suprotna njegovim osećanjima rekavši, osim ostalog: "Ja imam i svoju savest i ne smem da vodim svoj narod u rat kad u samom početku znam da bi nas vodio u siguran poraz."

Prema jednom izvoru, knez je završio sednicu sledećim rečima: "Hvala Vam, gospodo. Shvatam koliko Vam je teško bilo da to učinite, pošto ni meni nije bilo ništa lakše. Vi vrlo dobro znate da sam ja nekad bio engleski đak i da su mnogi današnji britanski državници moji školski drugovi. Moja svastika je udata za člana britanske kraljevske porodice, a moja supruga je grčka princeza. Ovo nekoliko jednostavnih činjenica same po sebi govore gde pripada moje srce. Ali ja imam savest i ne mogu da vodim svoj narod u rat kada unapred znam da bi nama to donelo siguran poraz."¹³

Razgovori knez Pavla 20. marta sa patrijarhom Gavrilom

Iako je dogovoreno na sednici Krunskog saveta da Cincar-Marković ukratko obavesti vođe opozicije o političkim prilikama i pristupanju Jugoslavije Trojnom paktu, ipak se knez Pavle tih dana sastao sa šefovima opozicionih stranaka. On je pojedinačno primio Slobodana Jovanovića, Milana Grola, Mišu Trifunovića, Bogoljuba Jeftića i Živka Topalovića. O ovim razgovorima nema pisanih tragova. Razgovor kneza i patrijarha Gavrila bio je 20. marta oko 17 časova.¹⁴

Sednica Vlade 21. marta

Mihailo Konstantinović (zapisničar sednice) govorio je protiv pristupanja Trojnom paktu.

Ljubomir Vulović je podržao Cincar-Markovića.

Branko Čubrilović je obećao ostavku obrazlažući da se ne slaže sa politikom Vlade.

Juraj Šutej je kazao da nije red da neko daje izjavu pre predsednika stranke pa je odbio da se izjasni.

Džafer Kulenović je ostao neutralan.

Vladimir Maček je, naglasivši da govorio u ime hrvatskih ministara, bio za pristupanje Paktu.

Miha Krek je bio za potpisivanje.

Dušan Pantić je podržao potpisivanje.

N. Protić je podržao potpisivanje.

Srđan Budisavljević je iskazao neslaganje pa je najavio ostavku.

Nikola Beslić je podržao pristupanje naglasivši da će jedno vreme biti za Hitlera i Musolinija a, kada se steknu uslovi, onda za Britance i njihove saveznike. Bio je za.

Petar Pešić nije govorio.

Grga Andres, Bariša Smoljan i Josip Torbar nisu govorili jer je ranije mišljenje kazao Maček. Bili su za.

Fran Kulovec je za potpisivanje.

Tog momenta knez Pavle zvao je na telefon Cvetkovića da mu kaže o sednici. Na vezi na drugom telefonu bio je neko iz nemačkog poslanstva koji se interesovao za tok sednice.

Jugoslovenski političari kod kneza Pavla

¹³ Burni martovski dani, NIN, br. 1079, Beograd, 12. septembar 1971; Videti i: V. Terzić, n. d., 398.

¹⁴ Lj. Durković-Jakšić, Učešće patrijarha Gavrila ..., 131-132; Patrijarh srpski Gavriilo, Memoari, I, Videti i: V. Terzić, n. d., 400.

Političko vrenje u Beogradu bilo je svakog časa sve izraženije jer su se politički, vojni i verski krugovi, uz anglo-američku podršku, povelili propagandnu ofanzivu protiv pristupanja Jugoslavije Trojnom paktu. U tim vremenima knez Pavle pokušavao je da pridobije uticajne ličnosti za politički pravac objašnjavajući da će uz pritupe i izvesne garancije o suverenitetu i integritetu države. Međutim, njegovi napori nisu urodili plodom. Dogodilo se da je u tim razgovorima čuo i reči upozorenja da tako nešto nije u skladu sa srpskom nacionalnom tradicijom.¹⁵

Knez je primio Slobodana Jovanovića, predsednika Srpskog kulturnog kluba. Potom je 22. marta uveče razgovarao sa Mihailom Konstantinovićem i od njega čuo o razlozima ostavke kao i o tome da narod na pristup Trojnom paktu kao na kapitulaciju. Konstantinović je potom predao Odluku konferencije Udruženja rezervnih oficira i predložio knezu da primi nekoliko mlađih generala pomenuvši, osim ostalih, Dušana Simovića i Petrovića.

Konstantinović je nagovorio Jovanovića da razgovara sa generalom Pešićem, ministrom vojnim.¹⁶

Odlazak Cvetkovića i Cincar-Markovića u Beč 24. marta

Dragiša Cvetković i Aleksandar Cincar-Marković otputovali su 24. marta oko 22 časa u Beč iz Topčidera. Ispratili su ih svi ministri i još nekoliko ličnosti.

Boravak u Beču 25. marta

Na stanici u Beču Cvetkovića i Cincar-Markovića dočekaao je Joakim fon Ribentrop i više činovnika Ministarstva inostranih poslova, Nacional-socijalističke partije i vojna četa. Sa stanice su otišli u hotel Bristol, koji im je određen za boravište u Beču.¹⁷

U dvorcu Belvedera, u Žutoj Sali, u 14 časova počeo je ceremonijal.

U svečanu salu prvo je ušao Cvetković, potom Ribentrop, Čano, Cincar-Marković, japanski delegat i ostali.

Jugoslovenski predstavnici potpisali su Protokol o pristupanju Jugoslavije Paktu tri sile s desne strane, a s leve Ribentrop, Čano i general Ošima, japanski ambasador u Berlinu. Potpisan je samo tekst na nemačkom jeziku dok onaj na srpsko-hrvatskom je samo sravnjen.¹⁸

Prisutni su bili: mađarski poslanik Stojai, rumunski poslanik fon Bosi, slovački poslanik Černak, bugarski poslanik Draganov i jugoslovenski poslanik u Berlinu Ivo Andrić.

Potom su izmenjene note.¹⁹

Završetak ceremonije 25. marta u Beču

Posle potpisivanja protokola, prvi je govorio Joakim fon Ribentrop. On je, između ostalog, kazao: "Ovaj pristup je, međutim za nas od osobite važnosti još i stoga što se time sada praktično čitav dosadašnji neutralni Balkan nalazi u redovima Reda i drugo, što se k nama pridružila država, o kojoj je Engleska još uvek mislila da može svojim mešanjem u unutrašnje njene poslove, razvijajući svoje intrige, da izvesne snage ove države mobilise protiv novog poretka u Evropi..."²⁰

Potom je Dragiša Cvetković pročitao svoj tekst. Ovaj tekst pripremili su Cincar-Marković i njegovi pomoćnici Smiljanić i Gavrilović u Beogradu. Kada su

¹⁵ Videti i: A. Breccia, n. d., 548-550; V. Terzić, n. d., 411.

¹⁶ M. Konstantinović, n. d., 333-335. Videti i: V. Terzić, n. d., 410.

¹⁷ Izveštaj agencije "Avala" iz Beča. Objavljeno u: B. Petranović-N. Žutić, n. d., 126.

¹⁸ Tekst protokola su objavili: J. B. Hoptner, n. d., 415; Videti i: V. Terzić, n. d., 418.

¹⁹ Objavljeno u: B. Petranović-N. Žutić, n. d., 127.

²⁰ Videti i: V. Terzić, n. d., 433. B. Petranović-N. Žutić, n. d., 128-131.

Nemci pre ceremonije želeli da pogledaju ovaj tekst, i kada im je to dato, zatražili su da se promeni u sadržaju u smislu više bliskosti između Jugoslavije i sila Trojnog pakta a ne samo Nemačke, kako je bilo.²¹

Prepiska kneza Pavla i Hitlera 25. marta

Knez Pavle uputio je Hitleru telegram sledeće sadržine:

"Molim Vašu Ekselenciju da na dan kada Kraljevina Jugoslavija pristupa Paktu triju sila, primi Moje naročito srdačne želje za lično dobro Vaše Ekselencije kao i Moje iskrene želje za dalji procvat i napredak velikog nemačkog naroda."

Hitler je odgovorio:

"Najsrdahnije zahvaljujem Vašem Kraljevskom Visočanstvu za čestitke upućene meni povodom pristupanja Jugoslavije Paktu triju sila, izražavajući moje iskrene želje za budućnost jugoslovenskog naroda i njegovog Kraljevskog Doma."²²

²¹ Videti i: V. Terzić, n. d., 431.

²² B. Petranović-N. Žutić, n. d., 135-136.